

Undersøkelse om folkebibliotekenes digitale omstilling under koronapandemien i 2020

Innhold

- s. 3 Om undersøkelsen
- s. 9 Fysisk og digitalt tilbud under koronaperioden av 2020
- s. 21 Kommunikasjon
- s. 28 Digitale arrangement
- s. 39 Oppfatning av bibliotektilbudet under koronaperioden
- s. 45 Oppsummering

Om undersøkelsen

Om undersøkelsen

- Undersøkelsen er gjennomført av Vilde Frøise Hofseth, student ved OsloMet, i samarbeid med Nasjonalbiblioteket. Undersøkelsen er gjennomført som del av hennes praksisperiode ved Nasjonalbiblioteket
- Ansvarlig for undersøkelsen og utarbeidelse av rapporten er Jannicke C. Wold Rød ved Nasjonalbiblioteket. Ved spørsmål om undersøkelsen, send en e-post til jannicke.rod@nb.no
- Hensikten med undersøkelsen er å få innsikt i hvordan norske folkebibliotek har omstilt seg til å bli mer digitale under koronapandemien i 2020
- Datainnsamlingen ble gjennomført på nett gjennom Questback i perioden 18.01-26.01 2021
- Det ble sendt ut invitasjon til undersøkelsen til 355 norske folkebibliotek. Invitasjonen ble rettet til bibliotekleder
- 94 folkebibliotek har besvart undersøkelsen. Det gir en svarrate på 26,5%

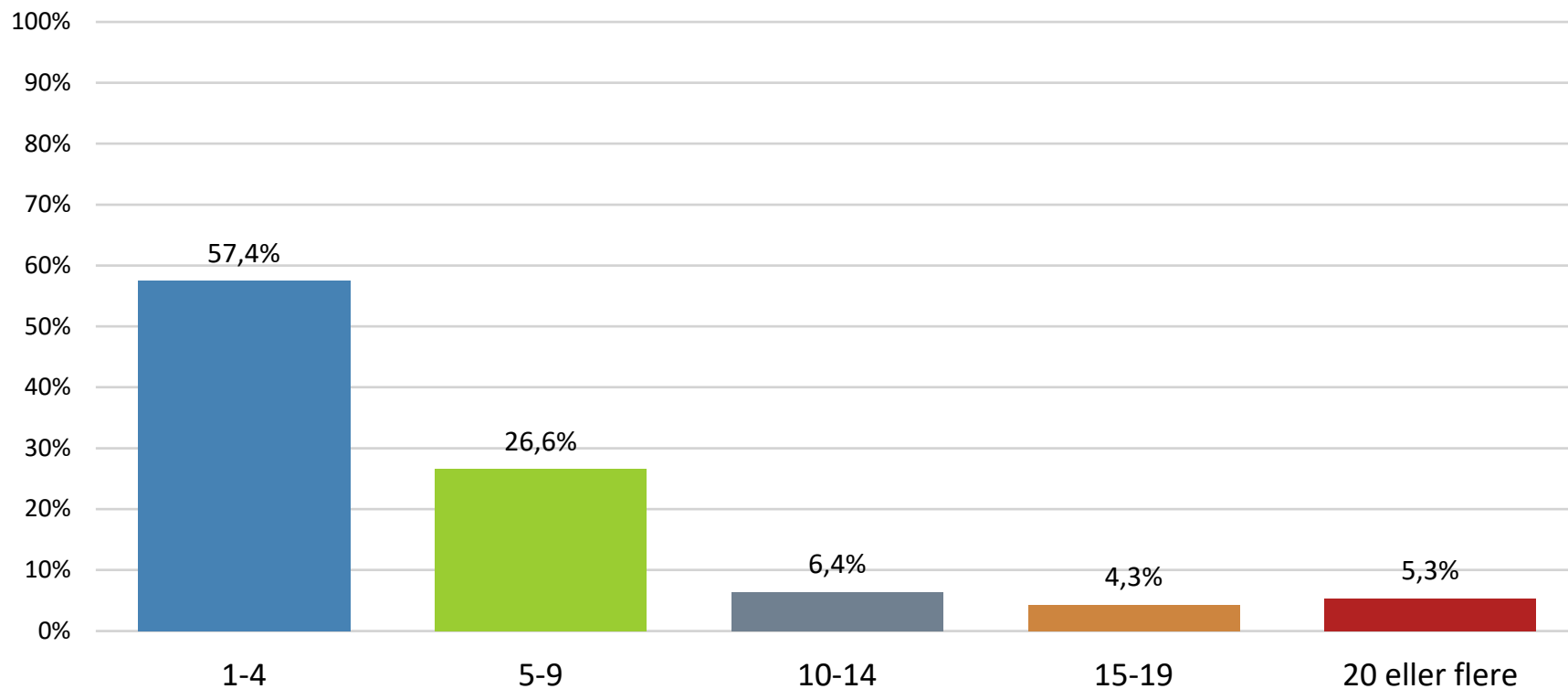
Respondenter

- Totalt har 94 folkebibliotek besvart undersøkelsen
- Bibliotek fordelt etter størrelse:
  - 1-4 ansatte: 54
  - 5-9 ansatte: 25
  - 10-14 ansatte: 6
  - 15-19 ansatte: 4
  - 20 ansatte eller flere: 5

På grunn av lavt antall respondenter i enkelte kategorier blir kategoriene «10-14 ansatte», «15-19 ansatte» og «20 ansatte eller flere» slått sammen der resultatene brytes ned på bibliotekstørrelse. Det gjøres oppmerksom på at det likevel er et lavt antall i denne kategorien, selv etter at de tre opprinnelige kategoriene er slått sammen.

Sammensetningen i utvalget

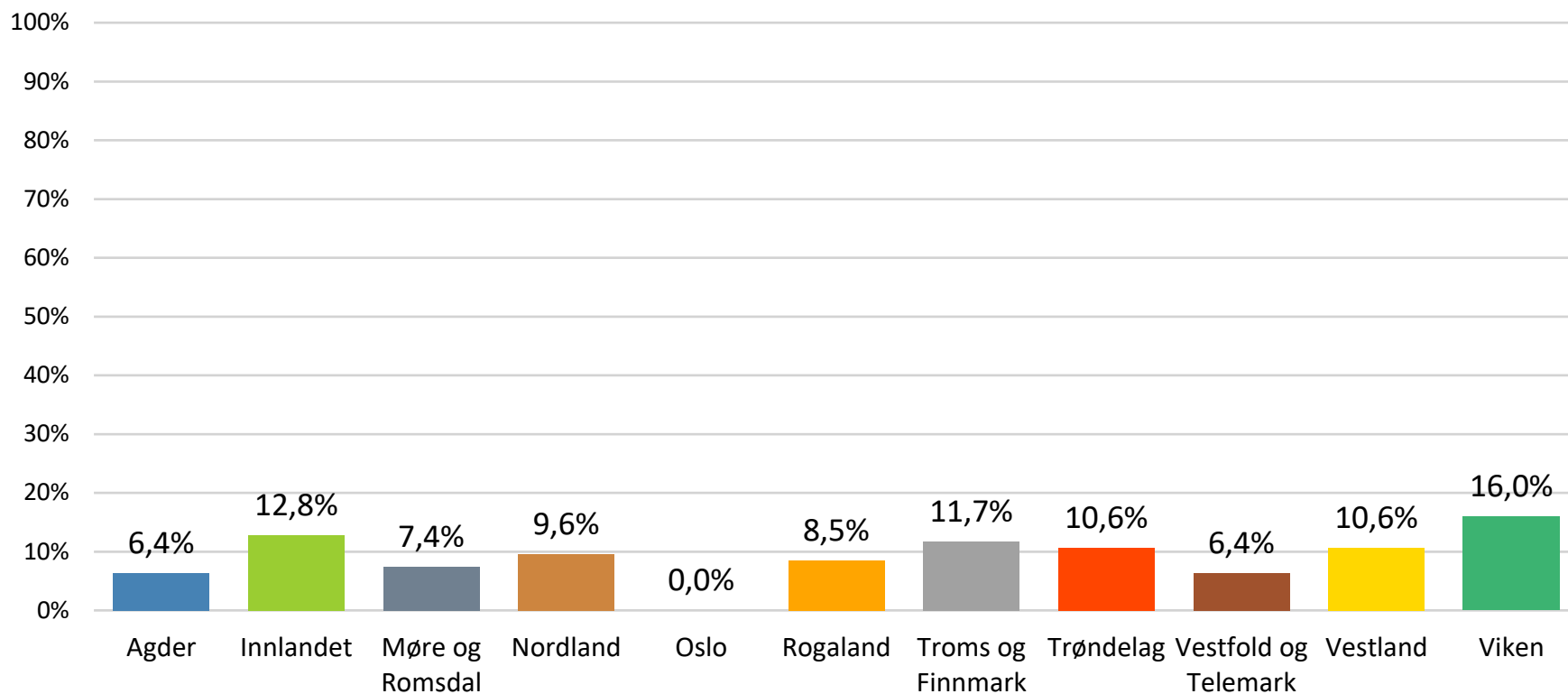
Hvor mange ansatte er det i ditt bibliotek?

N = 94

Geografisk spredning i utvalget

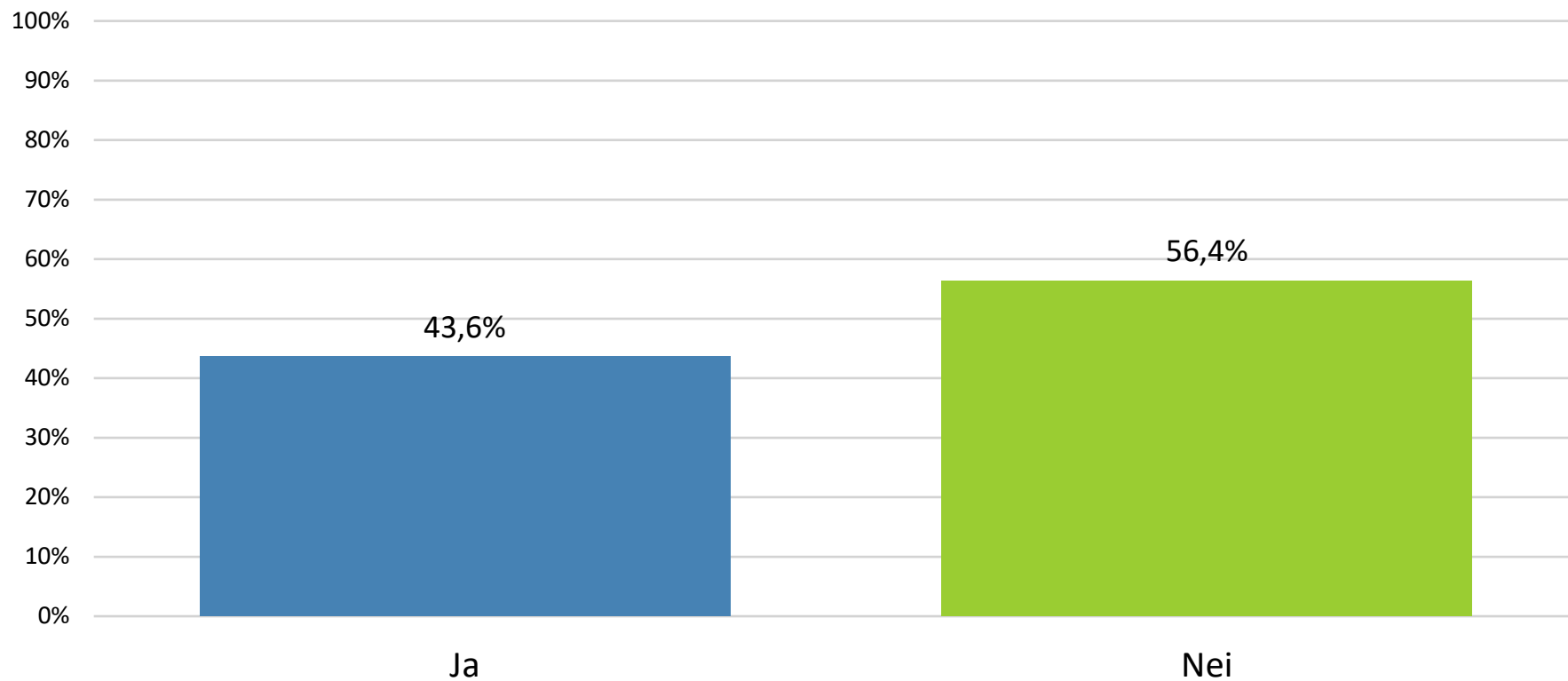
I hvilket fylke ligger ditt bibliotek?

N = 94

Sammensetningen i utvalget

Er det flere enn ett bibliotek (hovedbibliotek/ filialer) i din kommune?

N = 94

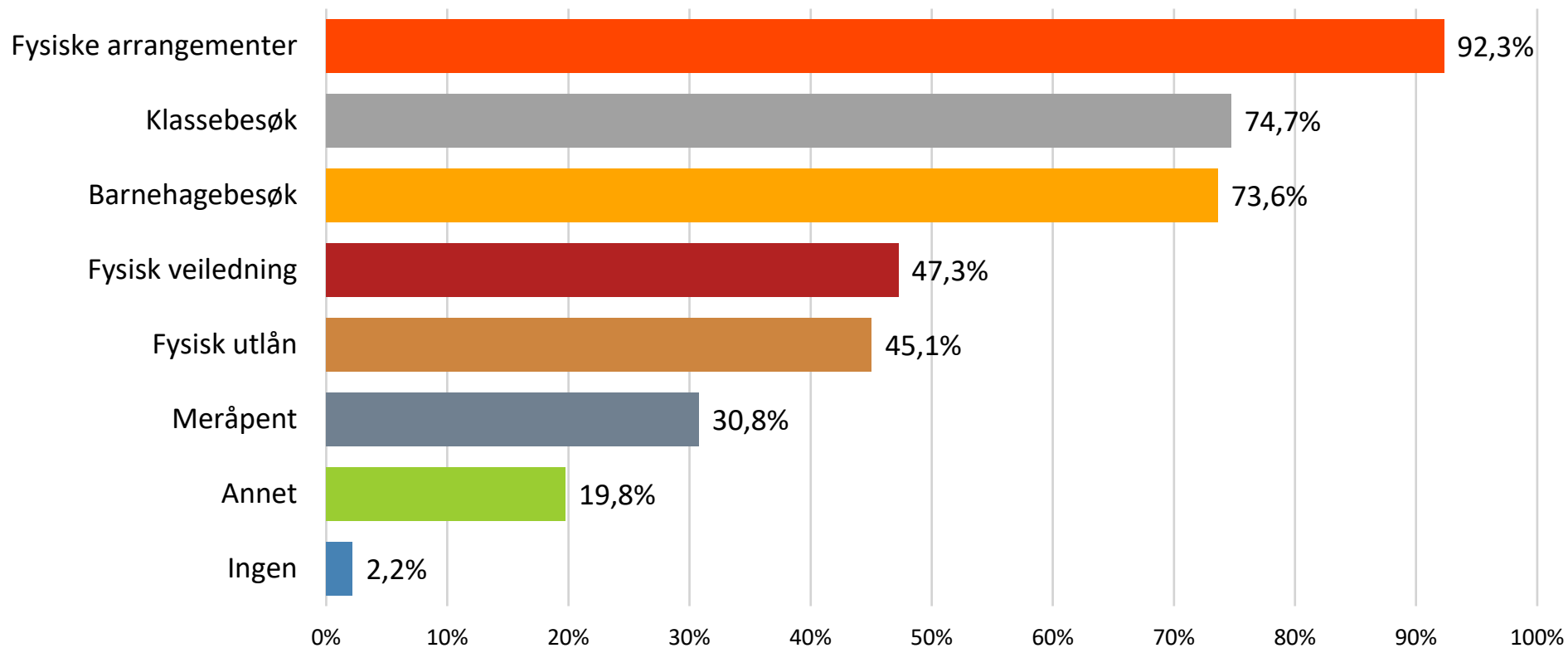

Fysisk og digitalt tilbud under koronaperioden av 2020

Begrensninger for fysiske arrangement

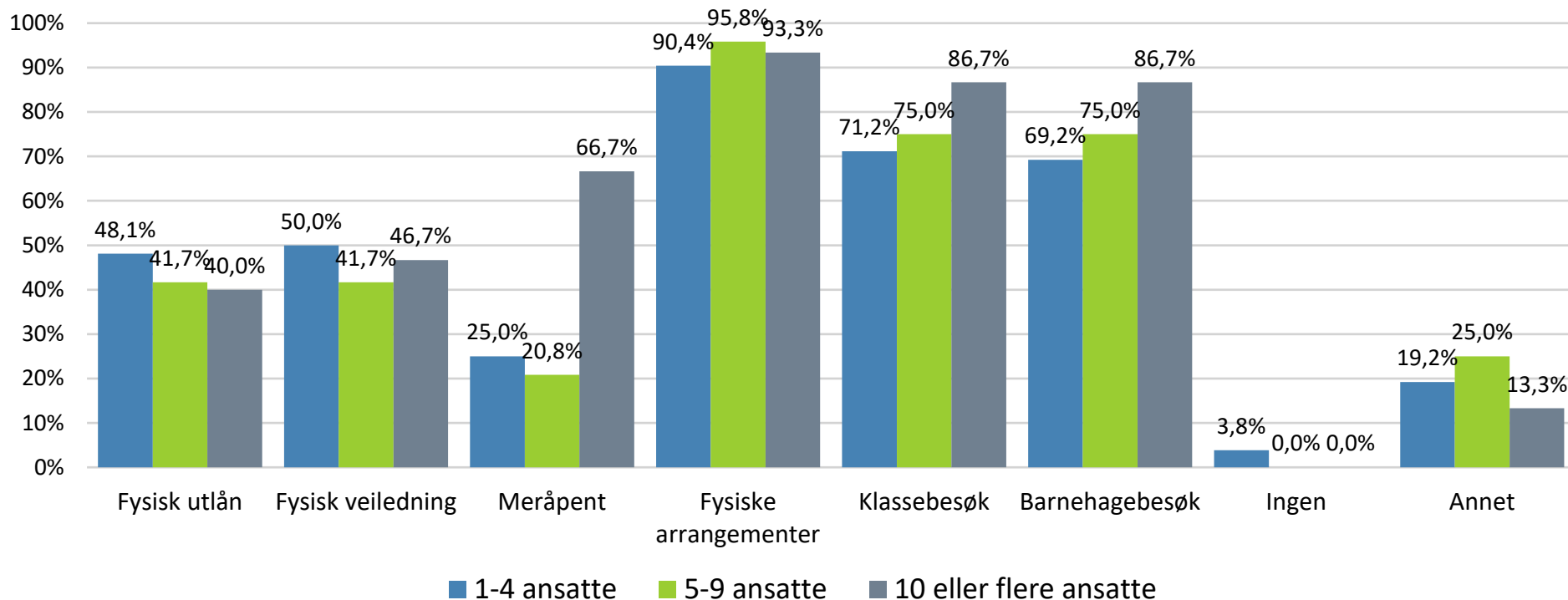
Hvilke fysiske tilbud har biblioteket midlertidig sluttet å tilby/ pauset/begrenset i en periode pga. korona? (flervalg)

N = 91

Begrensninger for fysiske arrangement

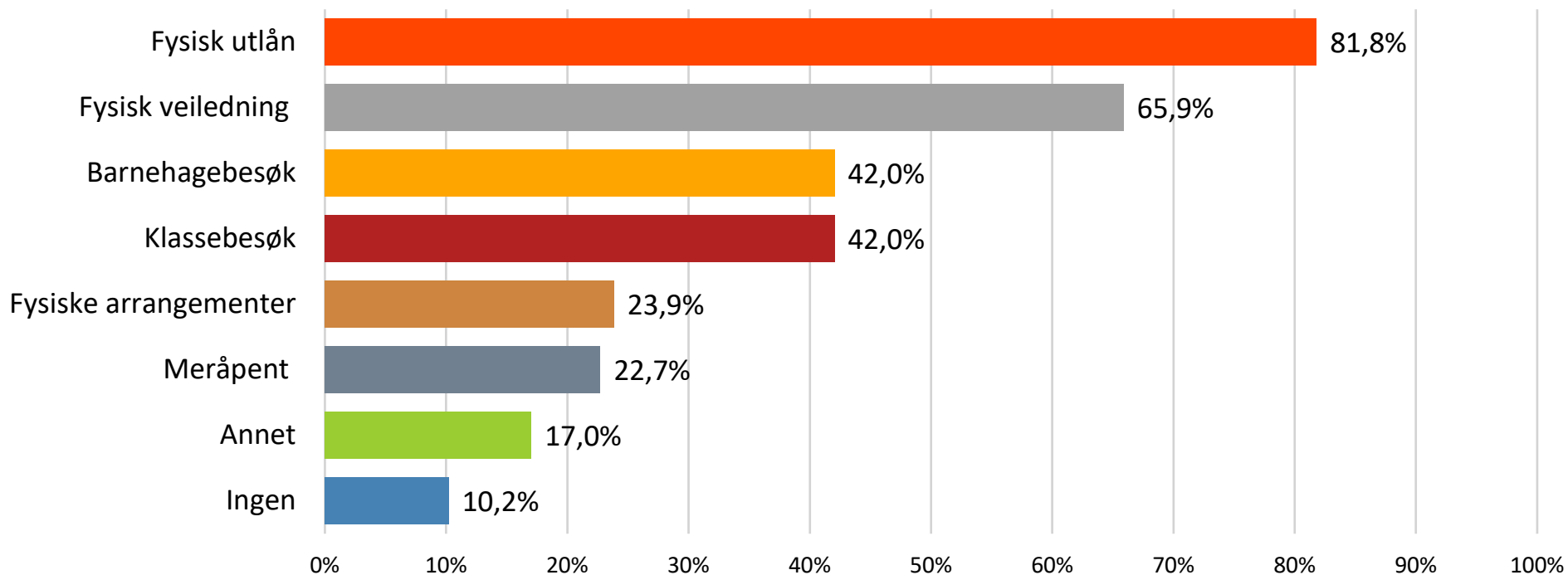
Hvilke fysiske tilbud har biblioteket midlertidig sluttet å tilby/ pauset/begrenset i en periode pga. korona? (flervalg)

N = 91

De fleste har opprettholdt et fysisk tilbud

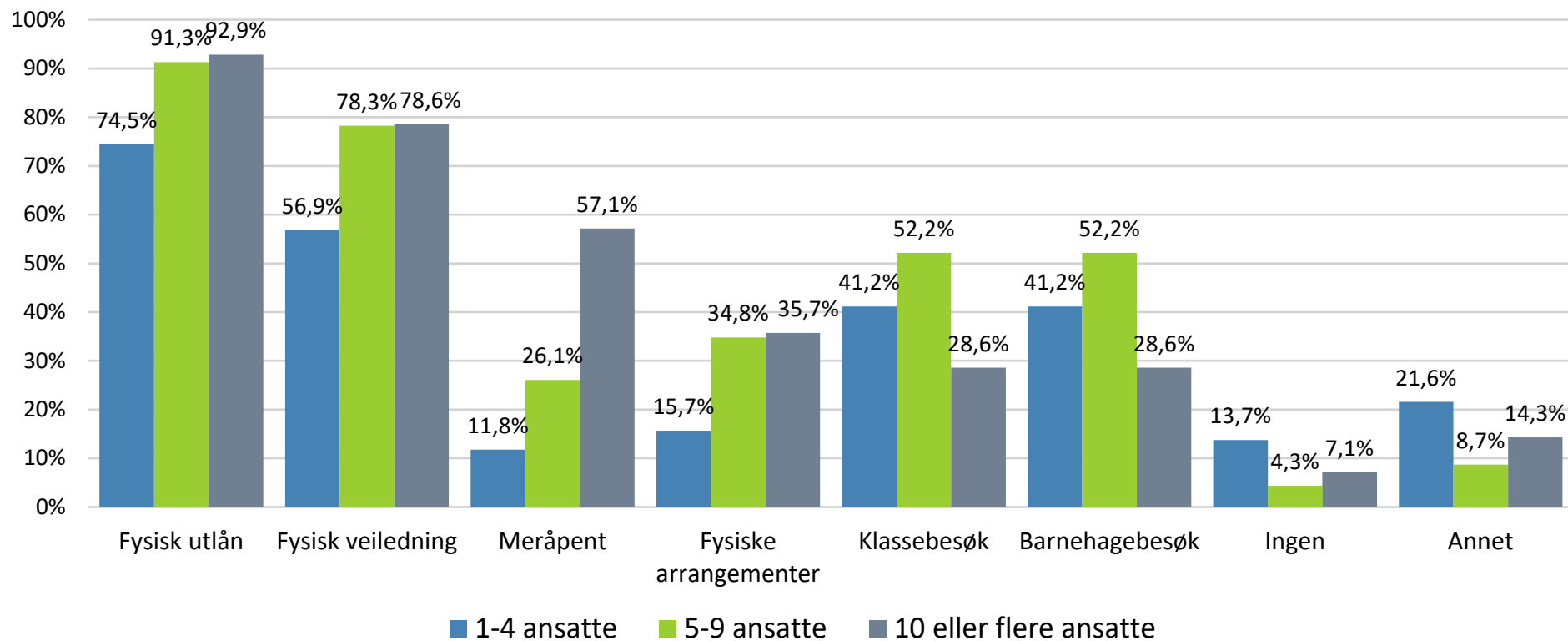
Hvilke fysiske tilbud har biblioteket opprettholdt? (flervalg)

N = 88

Større bibliotek har i større grad opprettholdt fysisk utlån

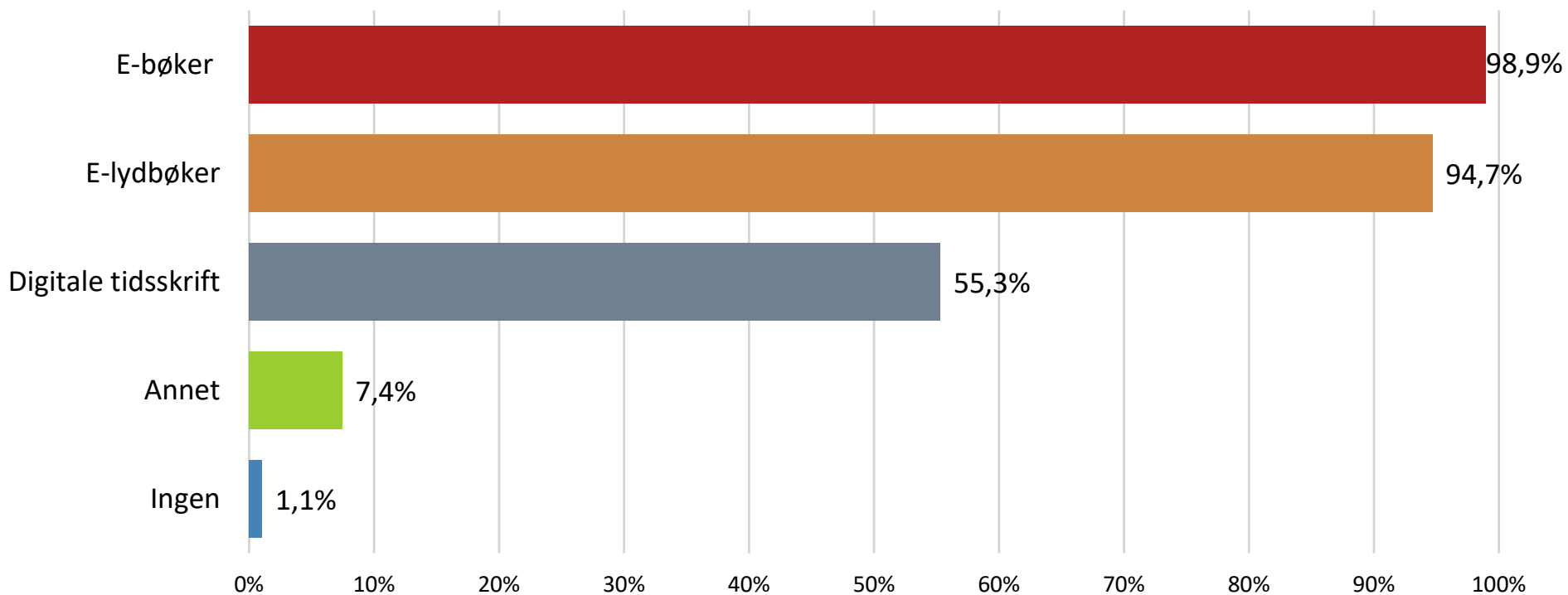
Hvilke fysiske tilbud har biblioteket opprettholdt? (flervalg)

N = 88

Tilgjengelig digitalt materiale

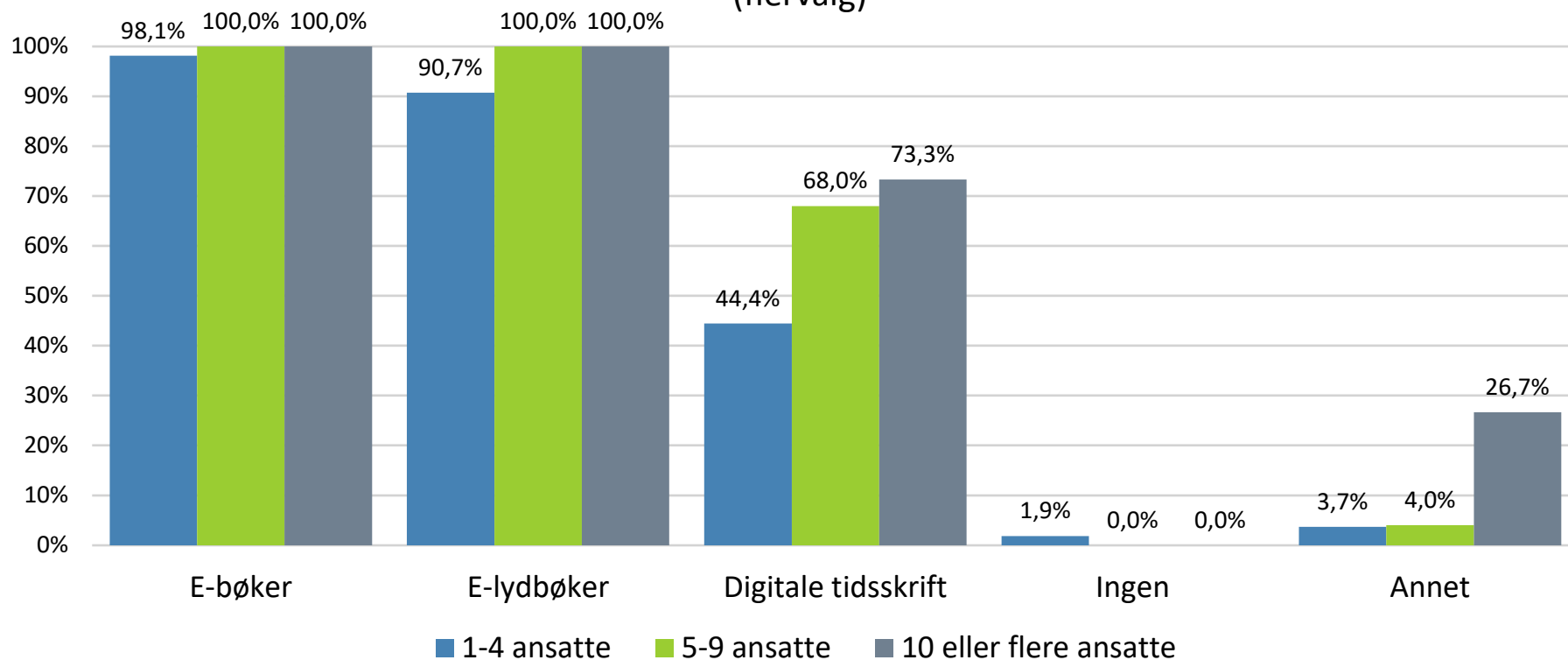
Hvilke typer digitalt materiale har biblioteket tilbudt brukerne i koronaperioden?
(flervalg)

N = 94

Flere av de større bibliotekene tilbyr digitale tidsskrift

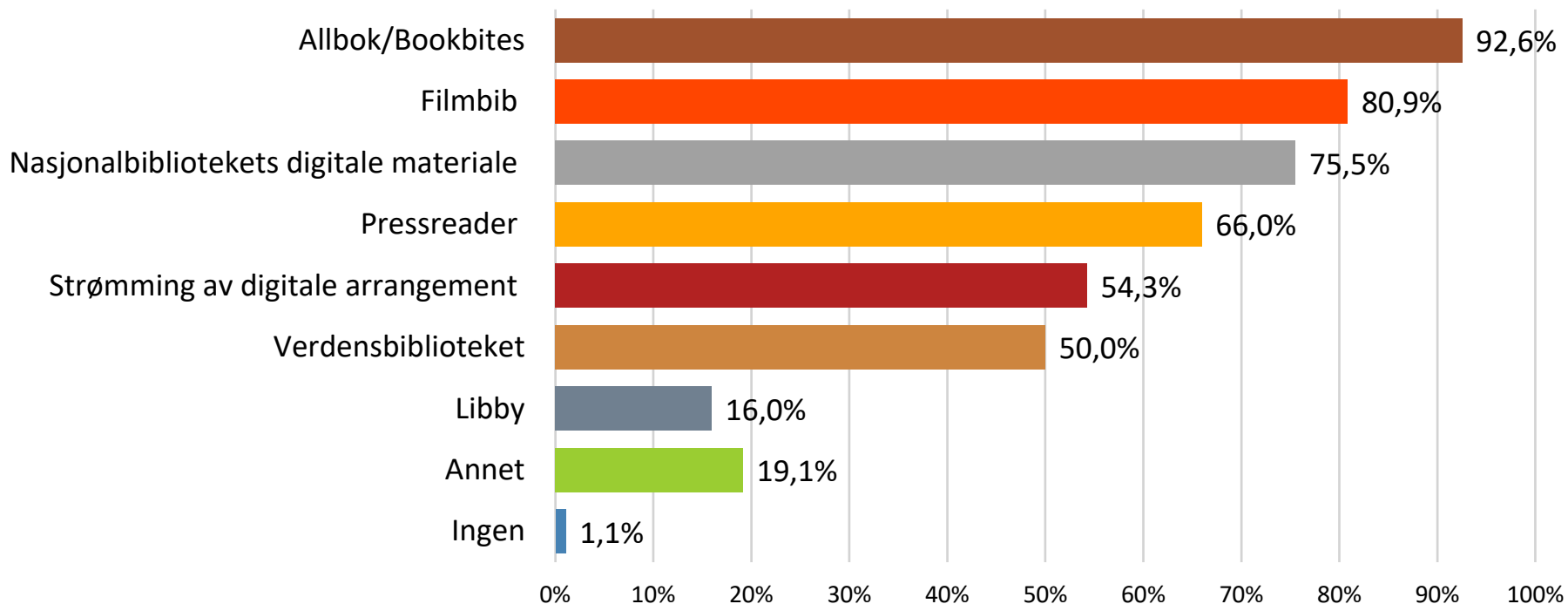
Hvilke typer digitalt materiale har biblioteket tilbudt brukerne i koronaperioden?
(flervalg)

N = 94

Digitale tjenester

Hvilke digitale tjenester har biblioteket tilbudt brukerne i koronaperioden?
(flervalg)

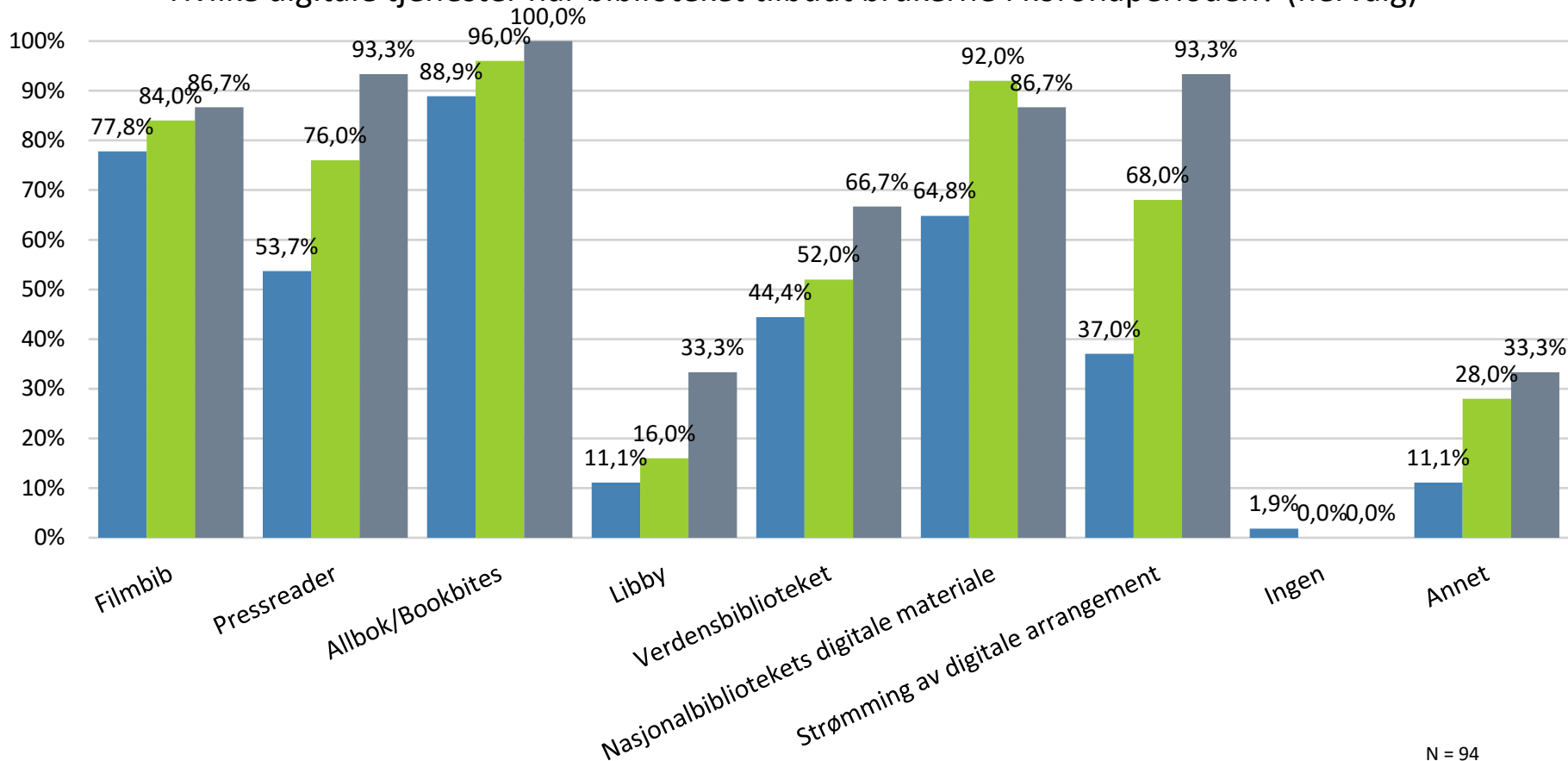

N = 94

Store bibliotek tilbyr flere digitale tjenester

Hvilke digitale tjenester har biblioteket tilbudt brukerne i koronaperioden? (flervalg)

N = 94

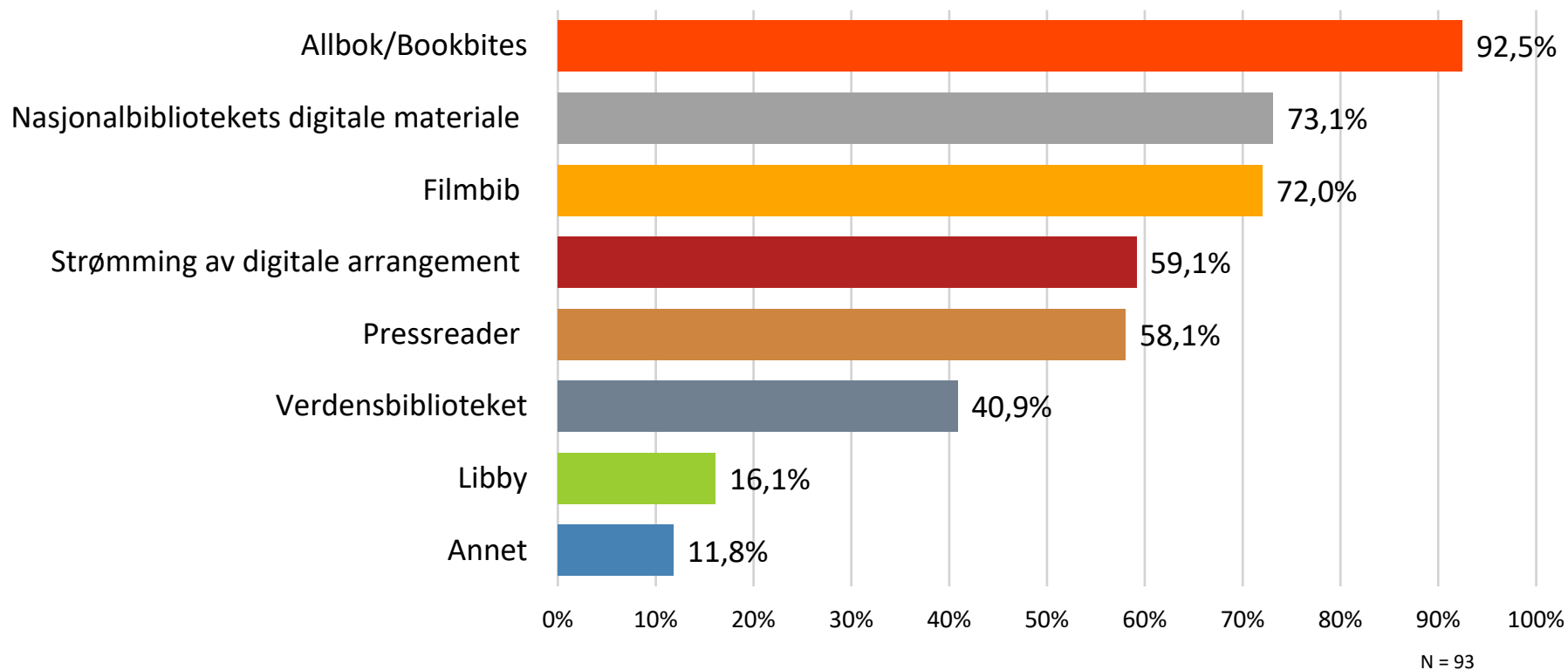
Nye tilbud under koronaperioden

Bibliotekene fikk et åpent spørsmål om hvilke nye tilbud de har gitt brukerne under koronaperioden. Flere nye tilbud ble nevnt, men noen temaer gikk igjen:

- Digitale arrangement/digital formidling
  - Digital møteplass
  - Strømming av arrangement, som forfattertreff, arrangement for barn, formidling av litteratur m.m. via Facebook eller annen plattform
  - Youtube-videoer av eventyrstunder, diktlesing, foredrag, høytlesing m.m
  - Podcast
- Promotering av digitale tjenester
  - Pressreader
  - Libby/Allbok
  - Karanteket/Filmoteket/Filmbib
  - Verdensbiblioteket
  - Boksøk.no
- Bestillinger av utlånsbøker digitalt, med utlevering av bøker i poser utenfor biblioteket

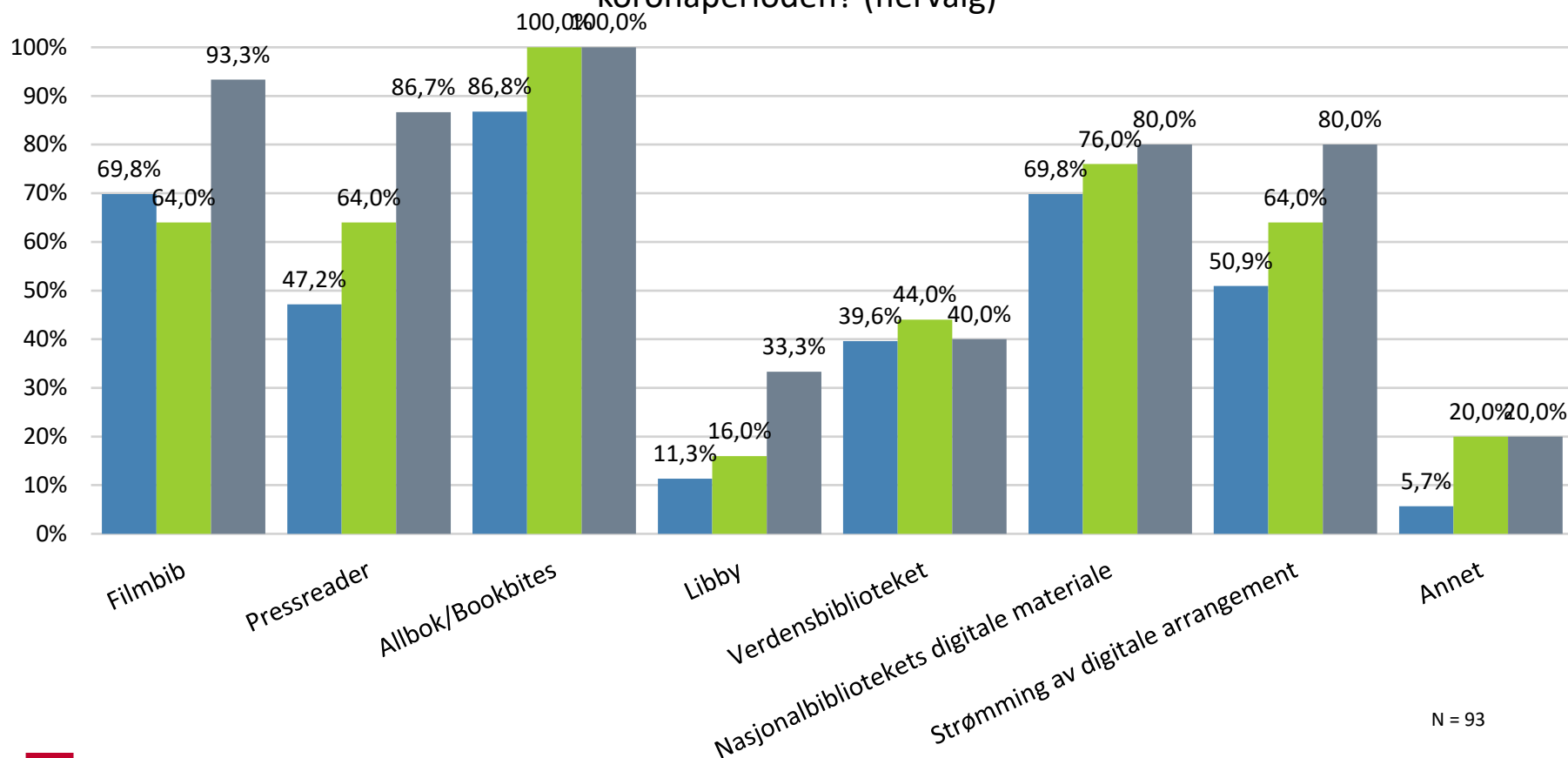
Markedsføring av digitale tjenester

Hvilke digitale tjenester har biblioteket promotert/markedsført til brukerne i koronaperioden? (flervalg)

De store markedsførere flere tjenester

Hvilke digitale tjenester har biblioteket promotert/markedsført til brukerne i koronaperioden? (flervalg)

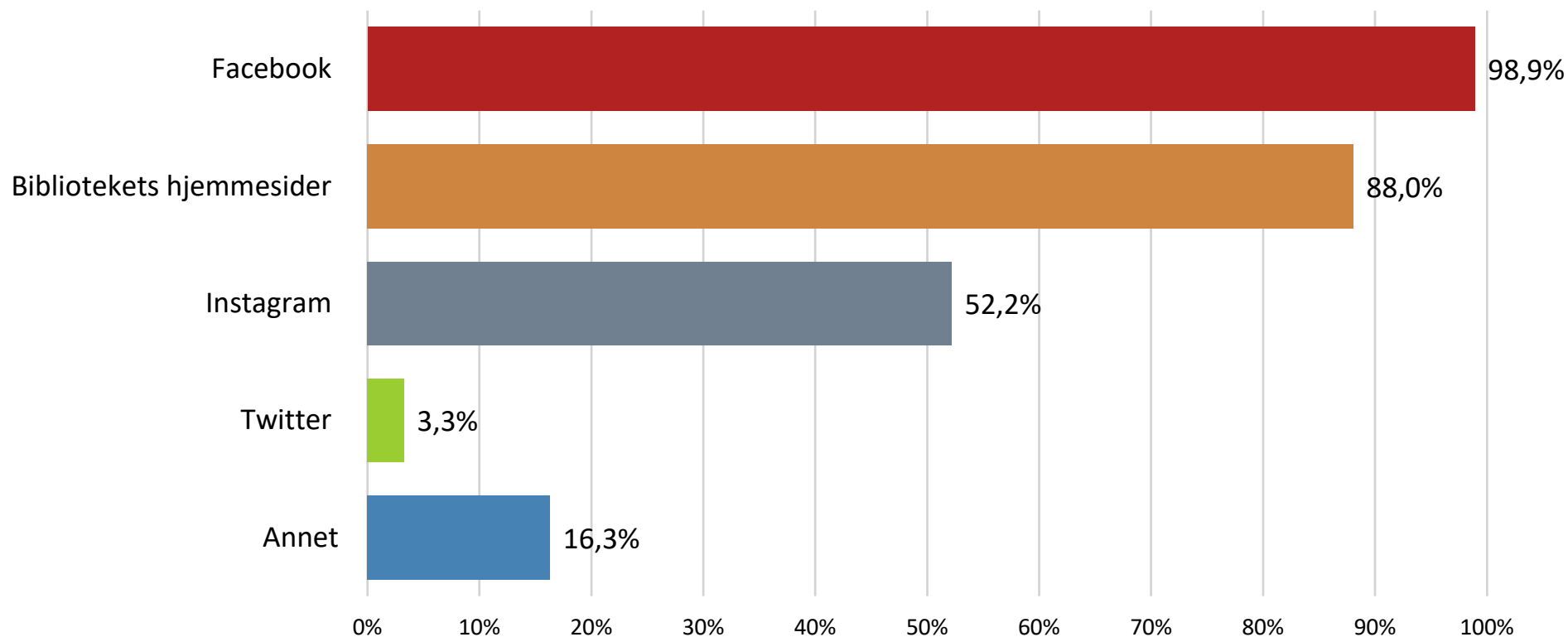
N = 93

Kommunikasjon

Facebook mest brukte plattform

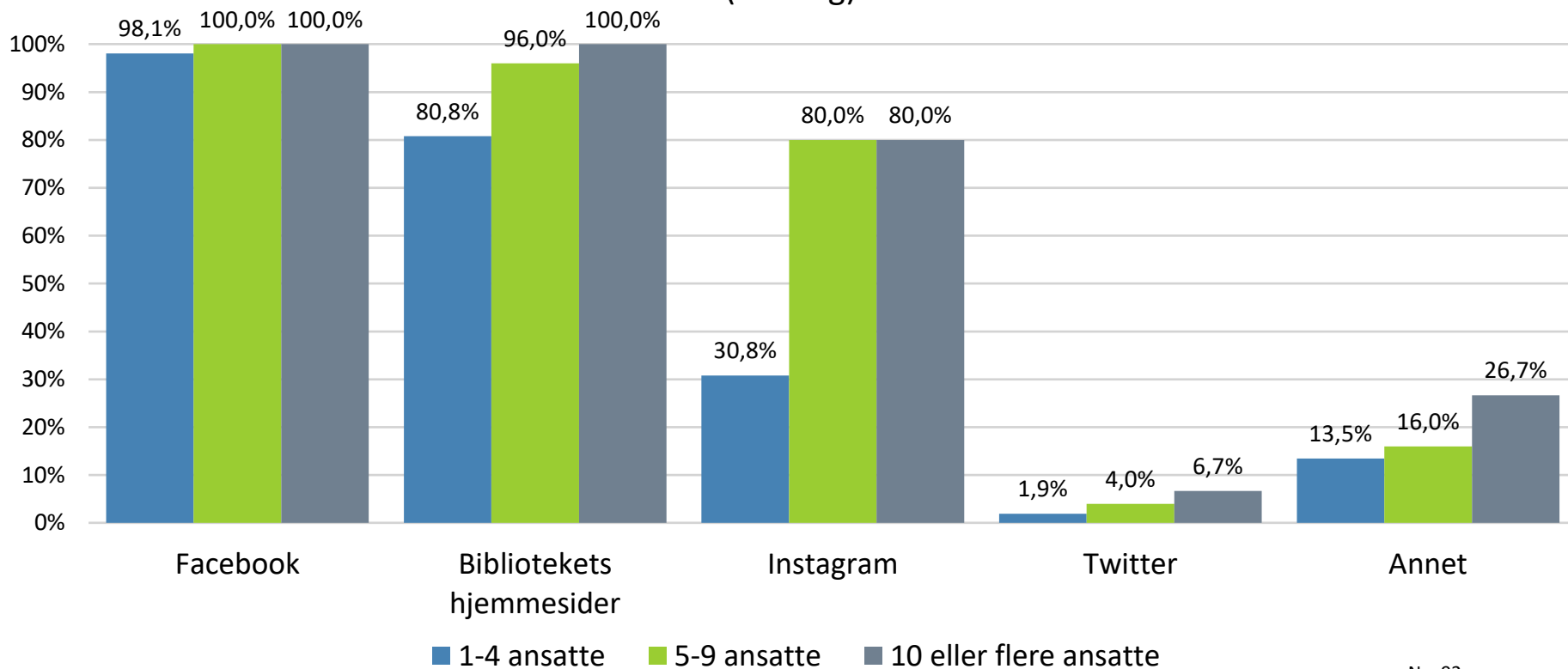
Hvilke digitale plattformer har biblioteket brukt til å formidle sine tjenester? (flervalg)

N = 92

Flere større bibliotek bruker Instagram

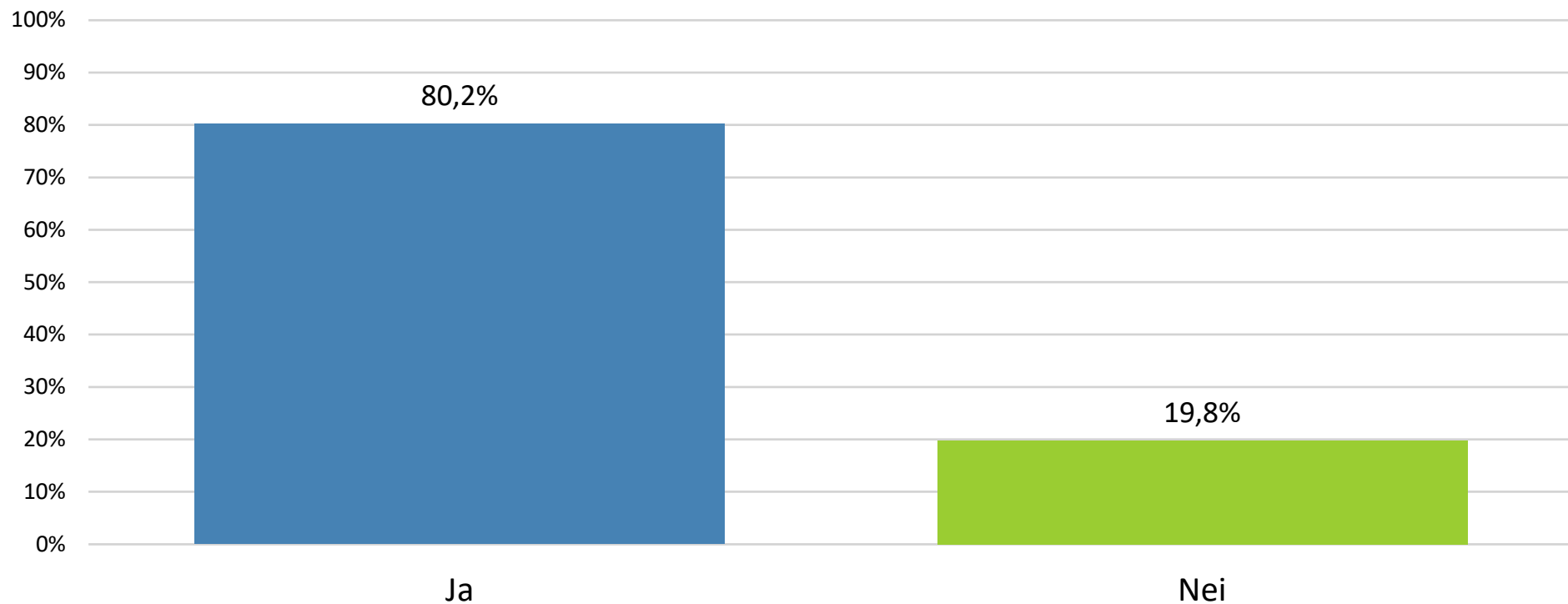
Hvilke digitale plattformer har biblioteket brukt til å formidle sine tjenester?
(flervalg)

N = 92

8 av 10 promoterer andres tjenester på egne plattformer

Har biblioteket promotert andre bibliotek eller aktører sine digitale tjenester gjennom sine plattformer?

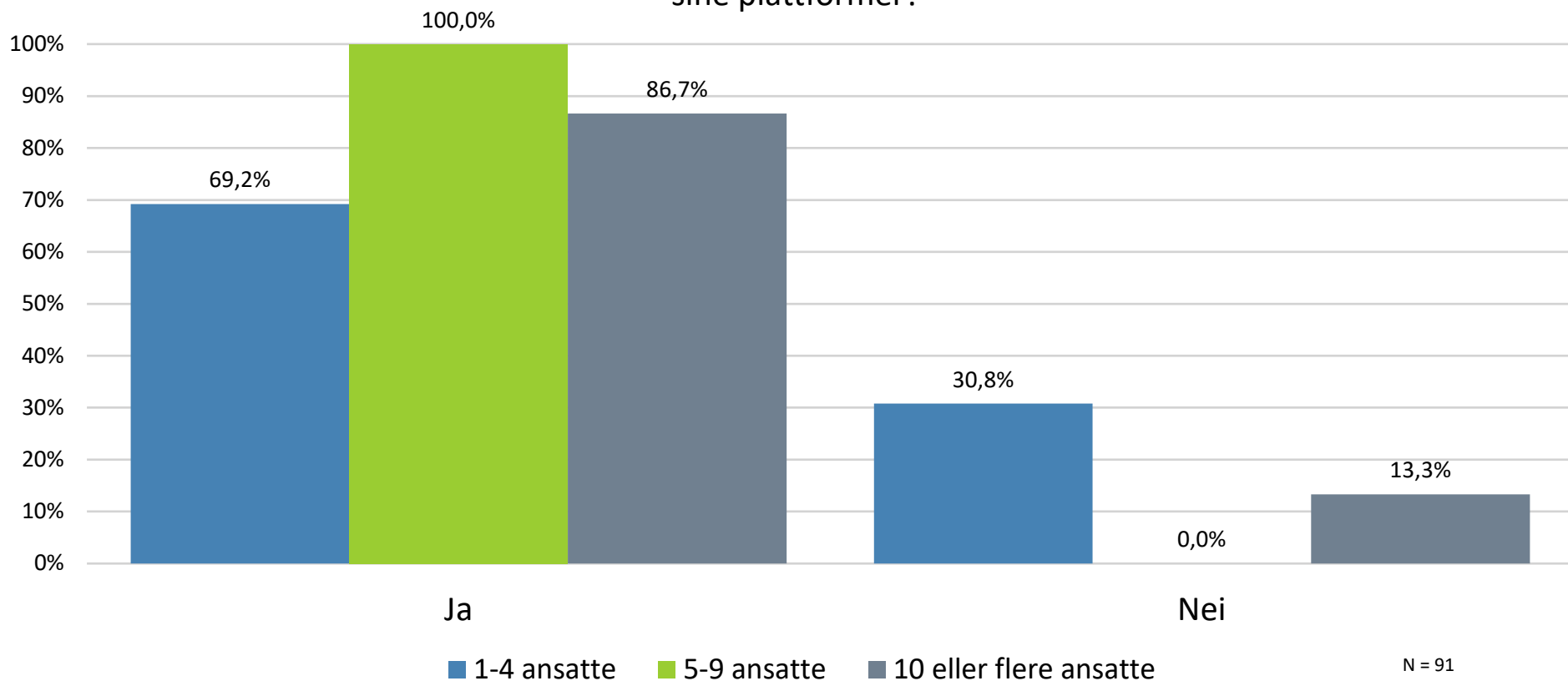

N = 91

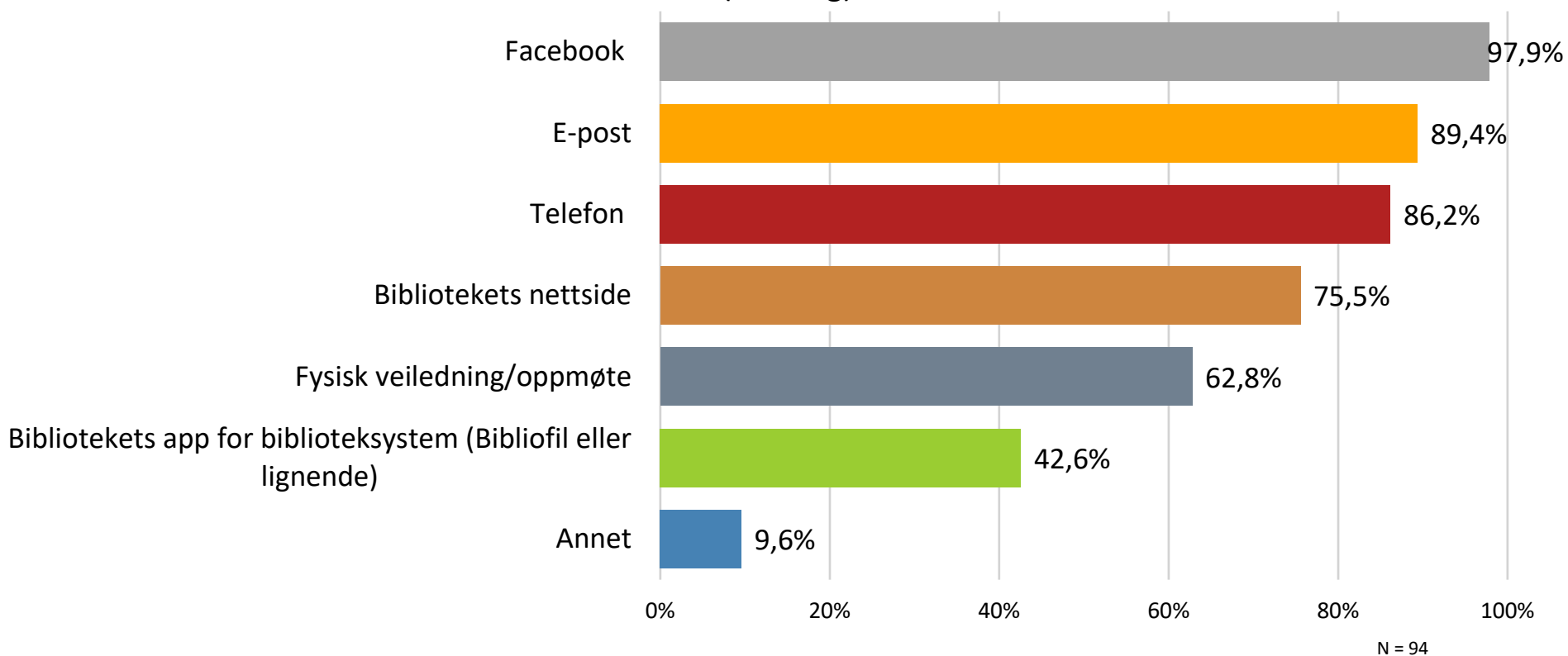
Små bibliotek promoterer ikke andres tjenester i like stor grad

Har biblioteket promotert andre bibliotek eller aktører sine digitale tjenester gjennom sine plattformer?

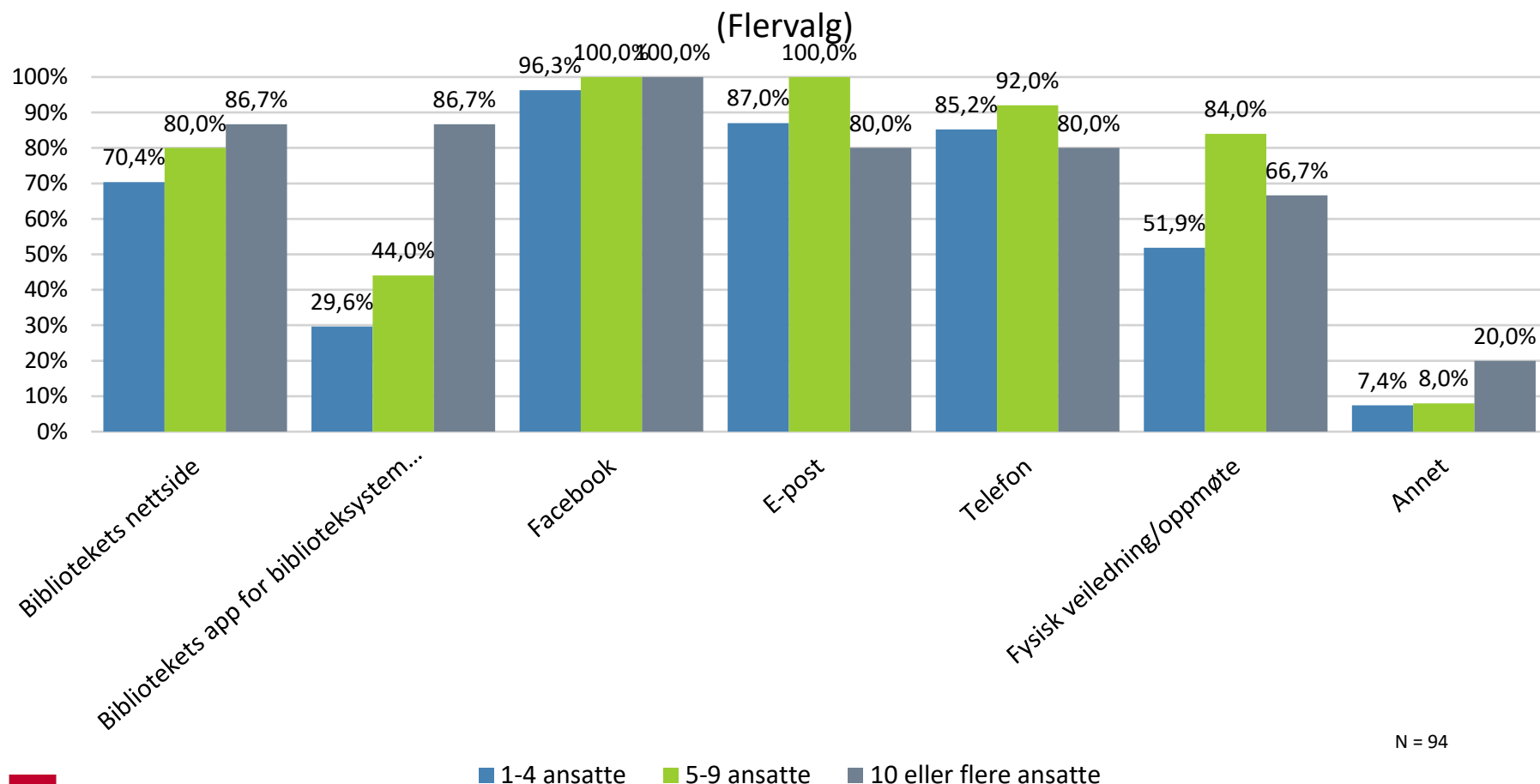
Kommunikasjon gjennom flere kanaler

På hvilke måter har kommunikasjon med brukerne foregått i koronaperioden?
(Flervalg)

Variierende bruk av kommunikasjonskanaler

På hvilke måter har kommunikasjon med brukerne foregått i koronaperioden?

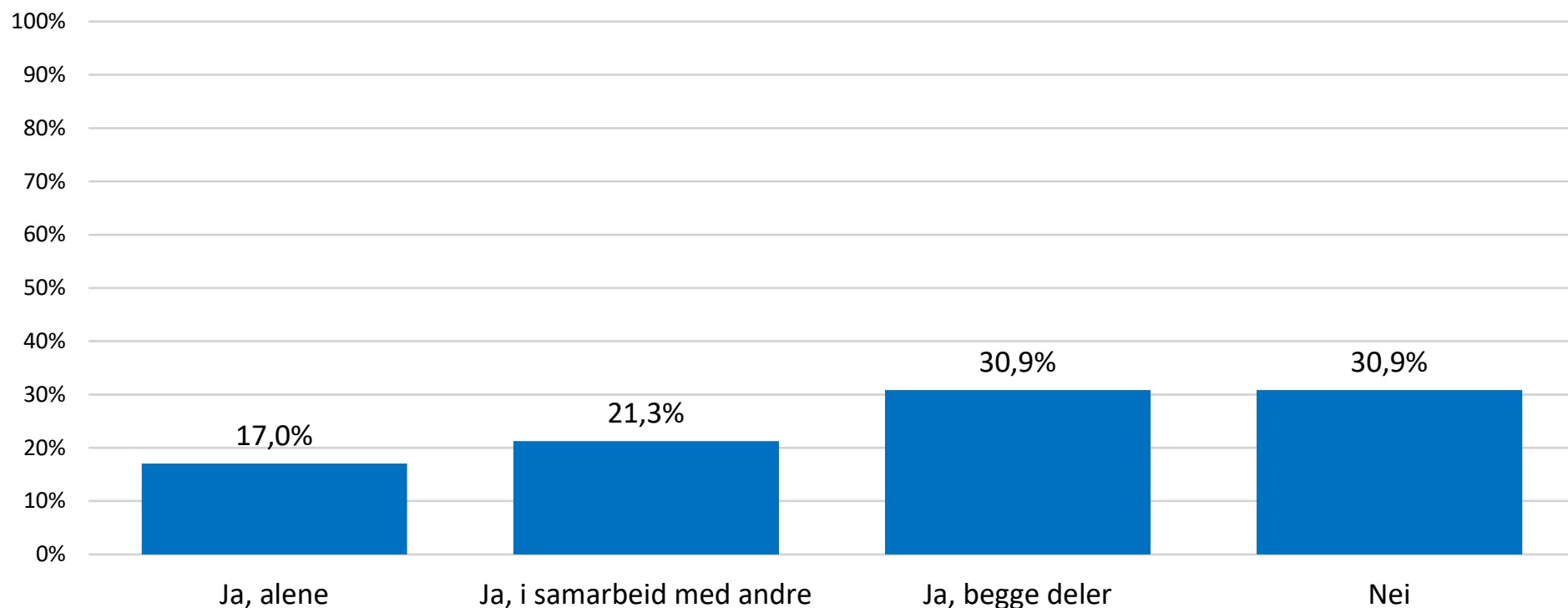

Digitale arrangement

7 av 10 har holdt digitale arrangement

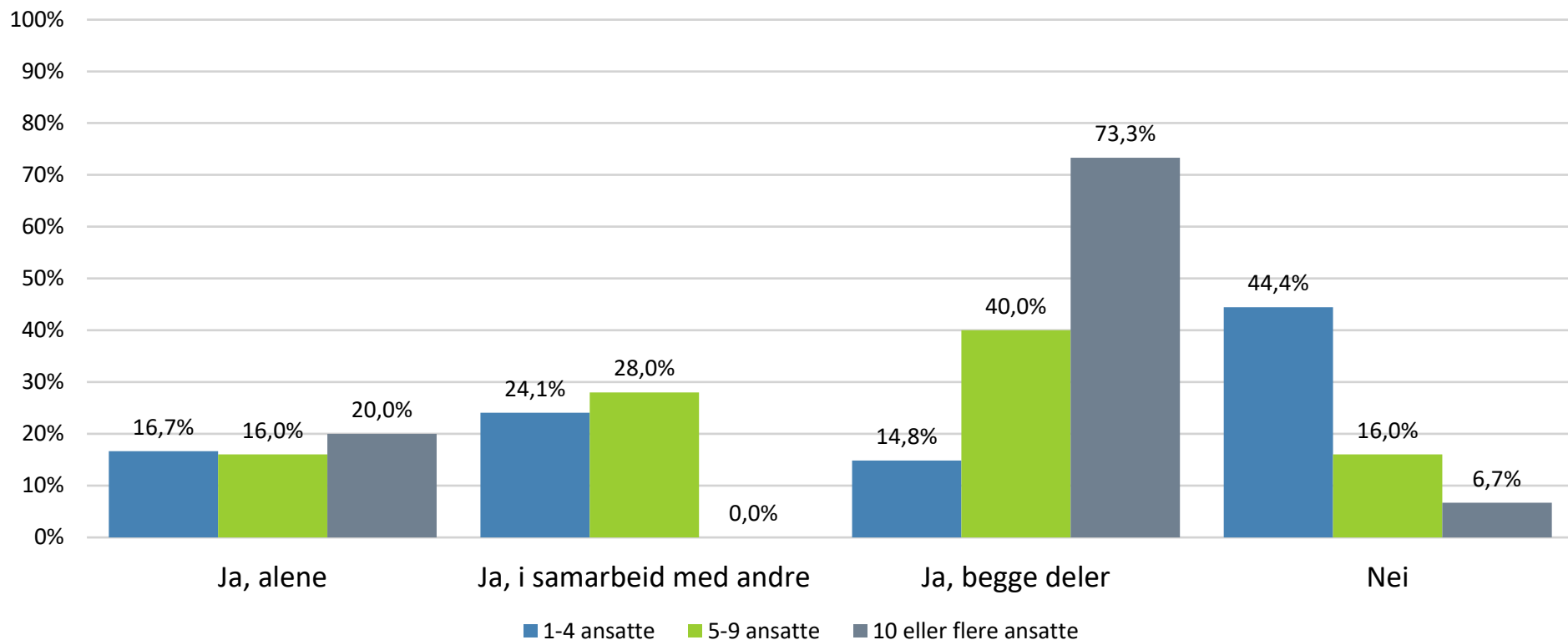
Har biblioteket holdt digitale arrangement (forfatterbesøk, digital sommerles etc.) alene eller i samarbeid med andre i koronaperioden?

N = 94

Færre av de små bibliotekene har gjennomført digitale arrangement

Har biblioteket holdt digitale arrangement (forfatterbesøk, digital sommerles etc.) alene eller i samarbeid med andre i koronaperioden?

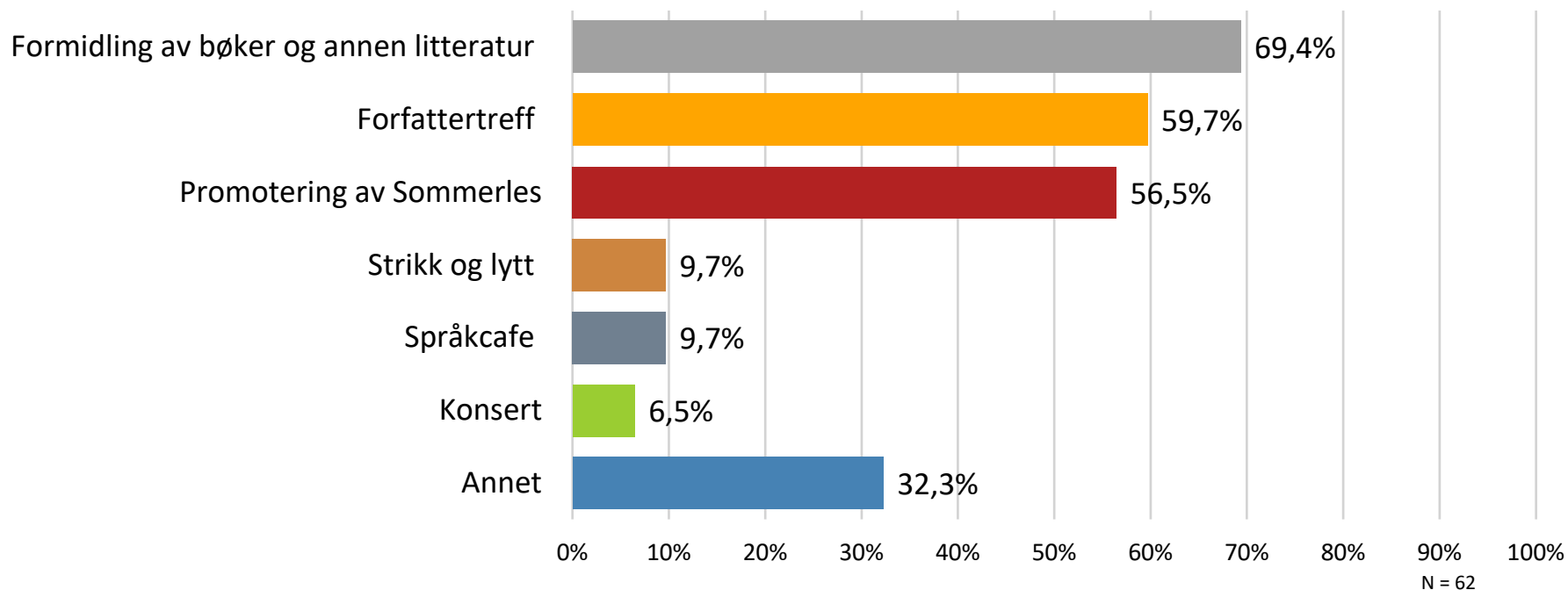

N = 94

Forfattertreff og formidling av litteratur er mest utbredt av digitale arrangement

Hvilke typer digitale arrangement har dere gjennomført i korona-perioden?
(flervalg)

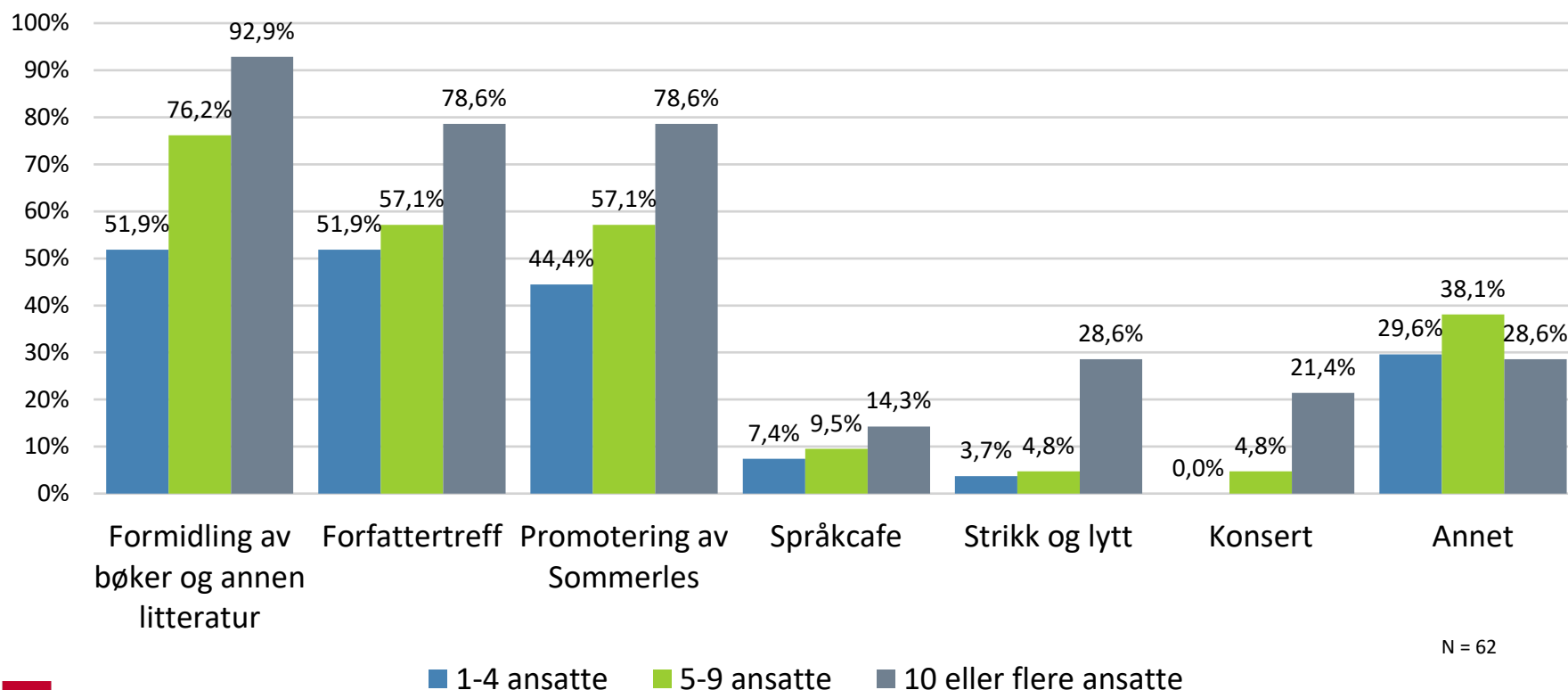
(Filter: Har gjennomført digitale arrangement)

Gjennomføring av digitale arrangement brutt ned på bibliotekstørrelse

Hvilke typer digitale arrangement har dere gjennomført i korona-perioden?
(flervalg)

(Filter: Har gjennomført digitale arrangement)

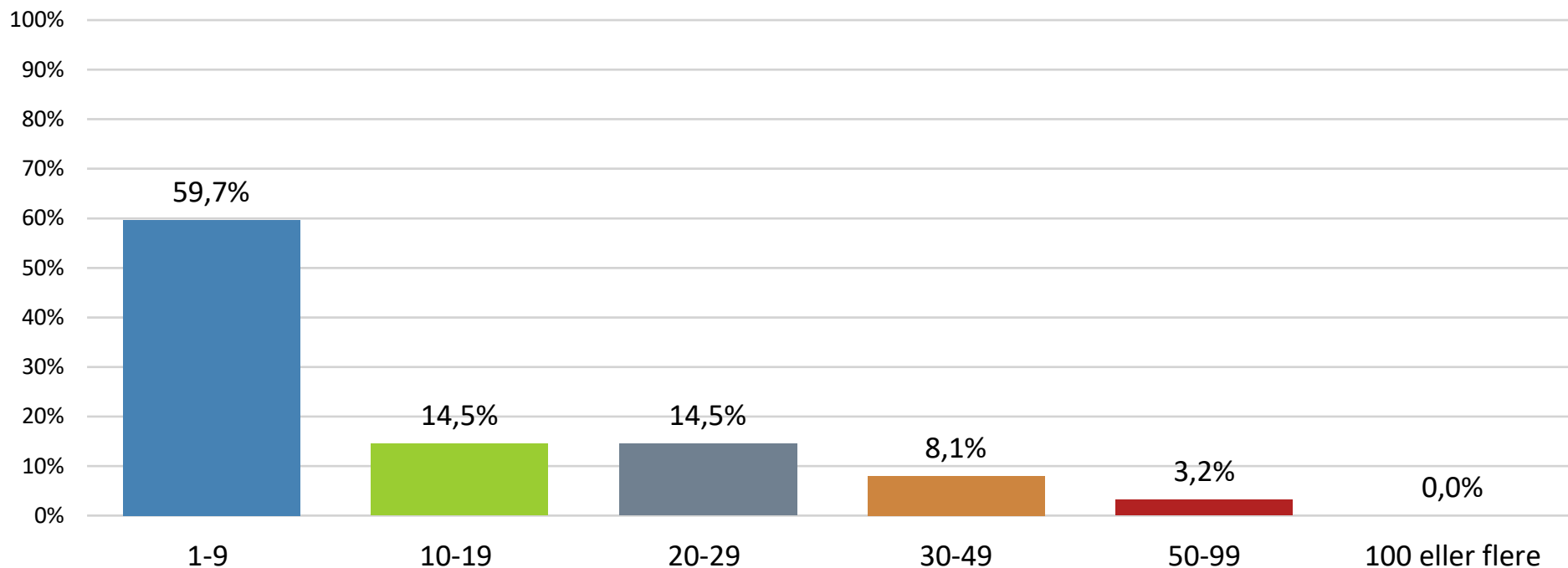
N = 62

6 av 10 har gjennomført under 10 digitale arrangement

Hvor mange digitale arrangement har dere gjennomført i løpet av koronaperioden i 2020?

(Filter: Har gjennomført digitale arrangement)

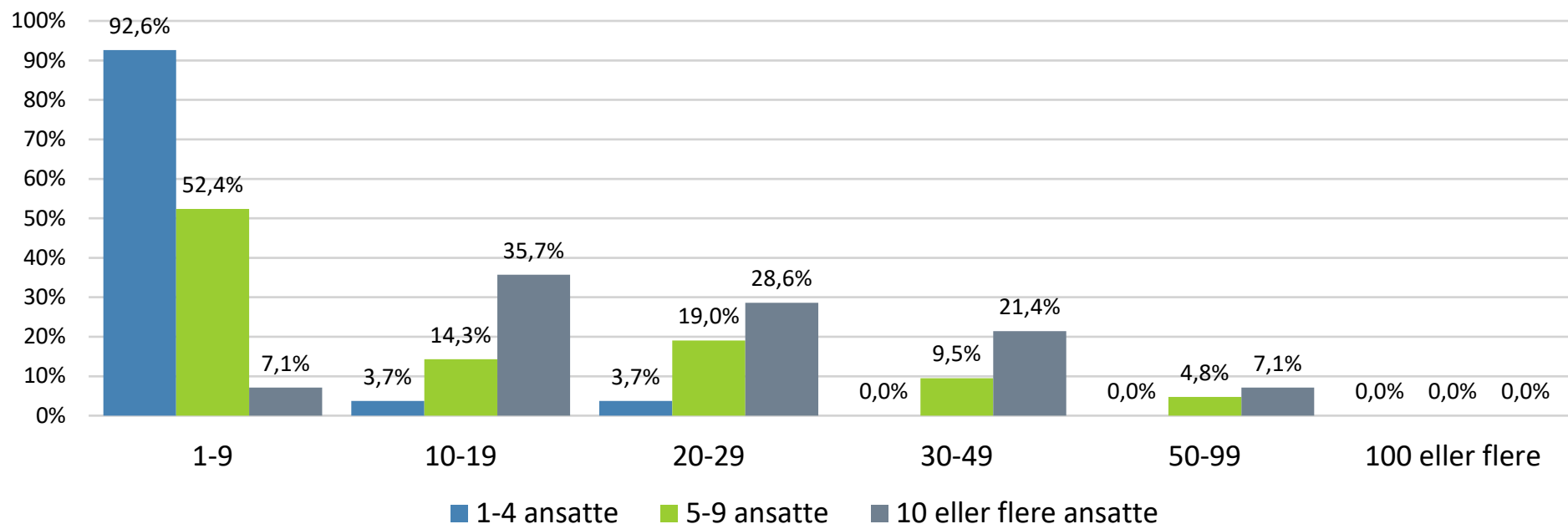

N = 62

Antall arrangement varierer med størrelsen på biblioteket

Hvor mange digitale arrangement har dere gjennomført i løpet av koronaperioden i 2020?

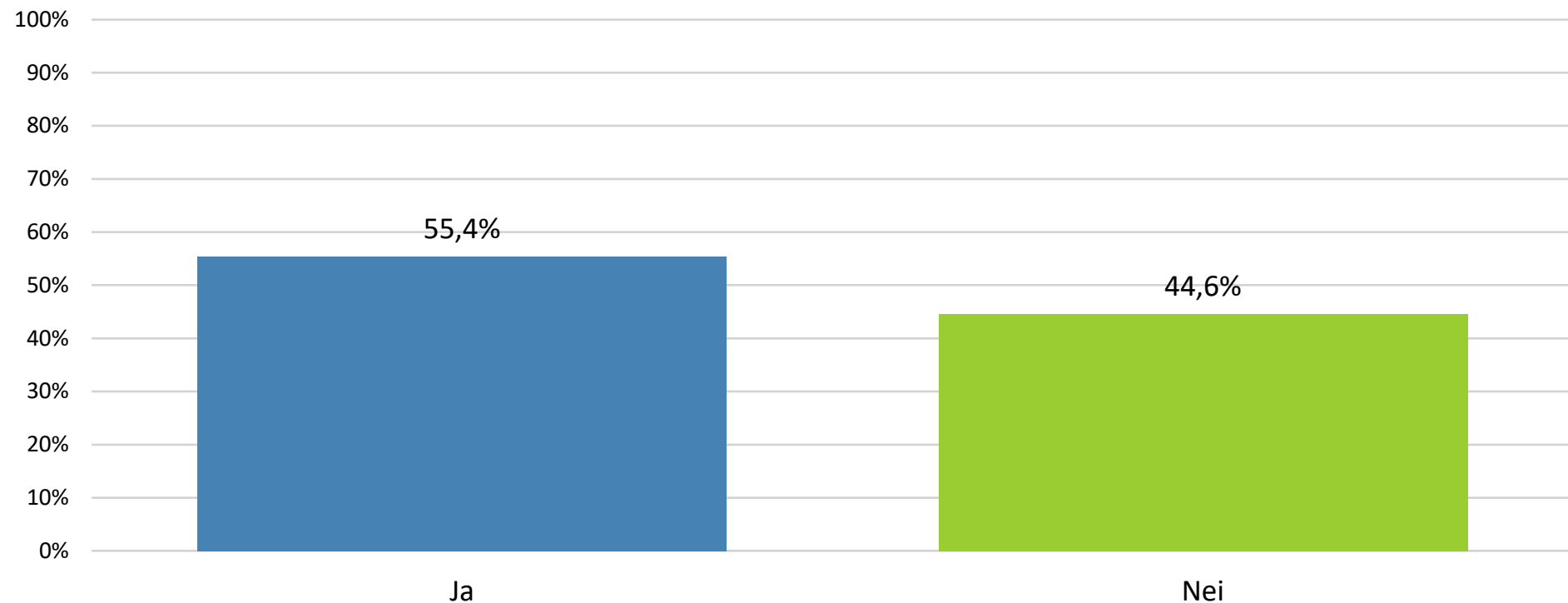
(Filter: Har gjennomført digitale arrangement)

N = 62

Ca halvparten har erfart at arrangement lett har latt seg overføre fra fysisk til digitalt

Er det noen typer arrangement dere har gjennomført fysisk tidligere, som det har vært lett å overføre til digitalt arrangement?

N = 65

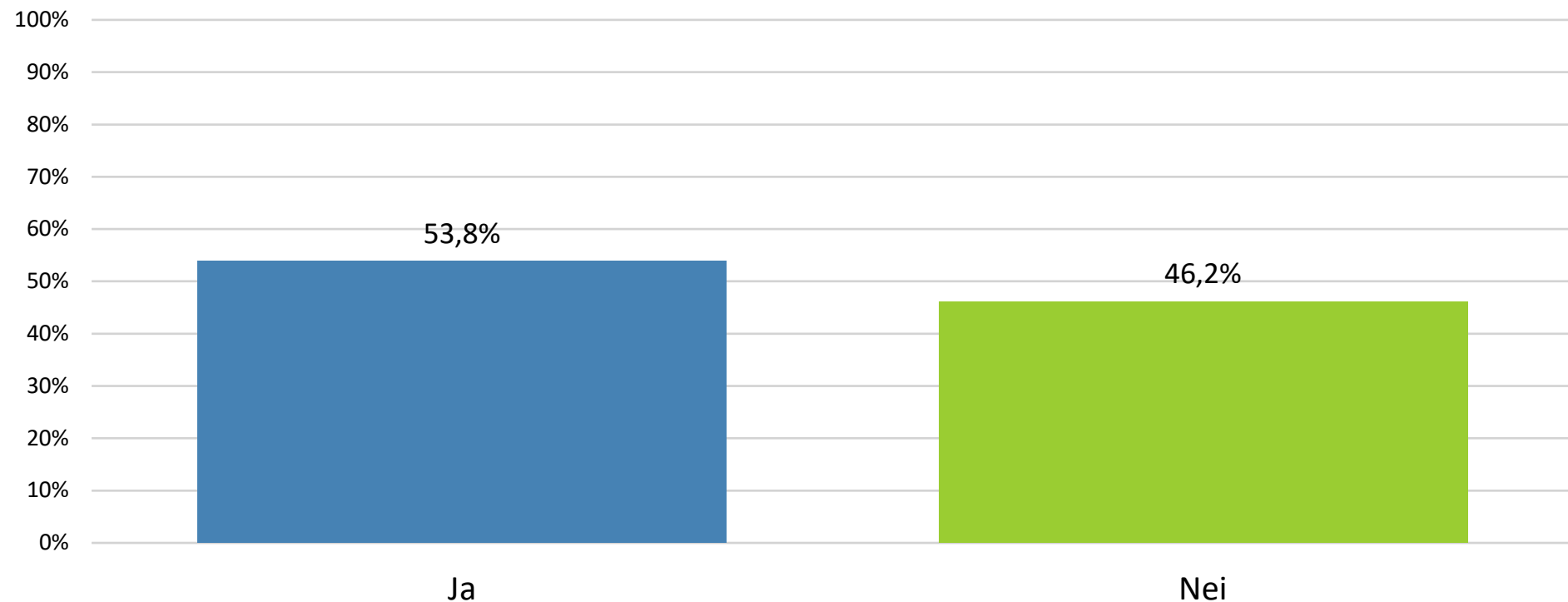
Arrangement det er enkelt å overføre fra fysisk til digitalt

Bibliotekene ble stilt et åpent spørsmål om hvilke arrangement de synes det er enkelt å overføre fra fysiske arrangement til digitale arrangement. Det var flere typer arrangement som ble nevnt, men noen temaer gikk igjen:

- Arrangement tidligere gjennomført med et publikum, slik som forfattersamtaler, konserter, opplesing, litteratursamtaler, eventyrstund, bokpresentasjoner m.m.
- Sosiale arrangement, slik som språkkafé, lesesirkler, bokkafé, strikk&lytt m.m.

Halvparten har erfaring med arrangement det er vanskelig å videreføre digitalt

Er det noen typer arrangement dere har gjennomført fysisk tidligere, som det ikke har fungert godt å videreføre som digitalt arrangement?

N = 65

Arrangement det er vanskelig å overføre fra fysisk til digitalt

Bibliotekene ble stilt et åpent spørsmål om hvilke type arrangement de synes det er vanskelig å overføre fra fysiske arrangement til digitale arrangement. Det var flere typer arrangement som ble nevnt, men noen temaer gikk igjen. Dette er også noen av de samme type arrangement som andre bibliotek nevnte som enkle arrangement å overføre fra fysisk til digital gjennomføring.

- Samtaler med innspill og spørsmål fra publikum
- Leseombud
- Digital veiledning/digihjelpen/Digital veiledning for eldre
- Arrangement for barn: teater, konserter, forfatterbesøk, skole- og barnehagebesøk
- Arrangement med en sosial profil, som språkcafé, shared reading, strikkecafé, seniortreff, arrangement i samarbeid med lokale lag

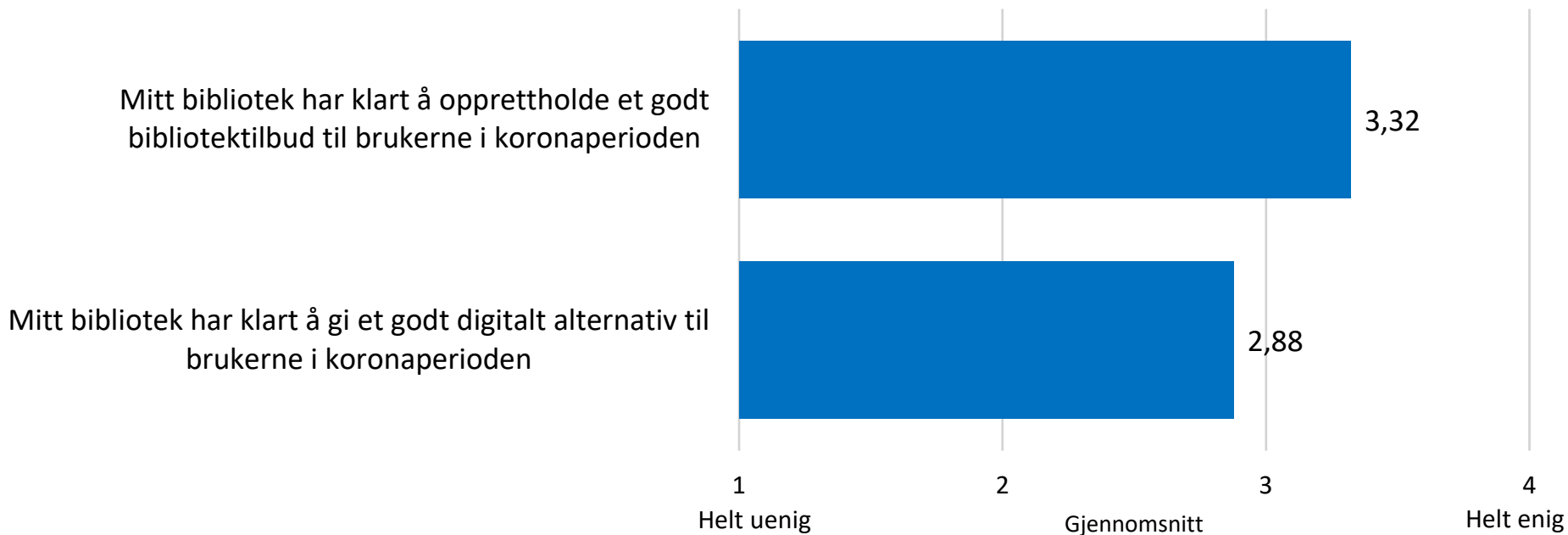

Oppfatning av bibliotektilbudet under koronaperioden

Opplever at man har opprettholdt et godt bibliotektilbud gjennom pandemien

Respondentene ble bedt om å ta stilling til påstandene på en skala fra 1 til 4, der 1 var «helt uenig» og 4 er «helt enig». Under vises snittet for påstandene.

Under følger noen påstander vi ber deg ta stilling til

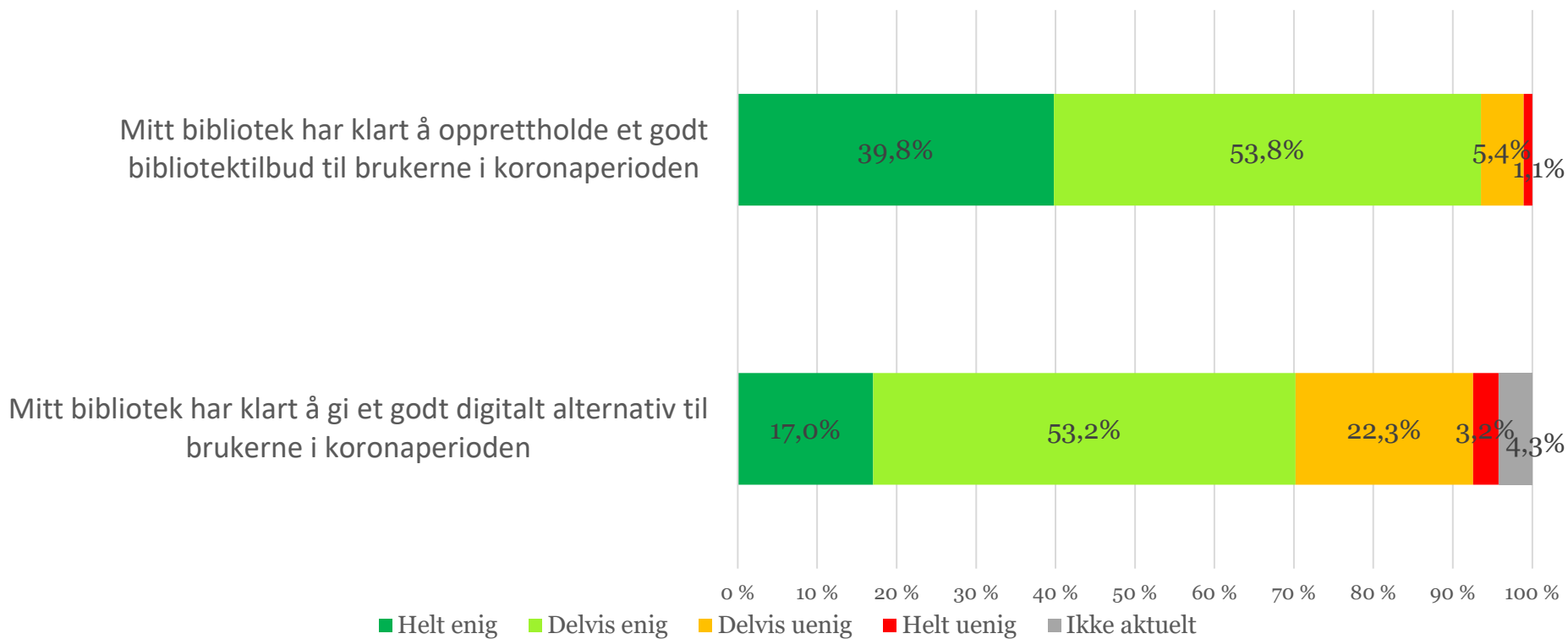

N = 94

Mer enn 9 av 10 mener man har opprettholdt et godt bibliotektilbud

Under følger noen påstander vi ber deg ta stilling til

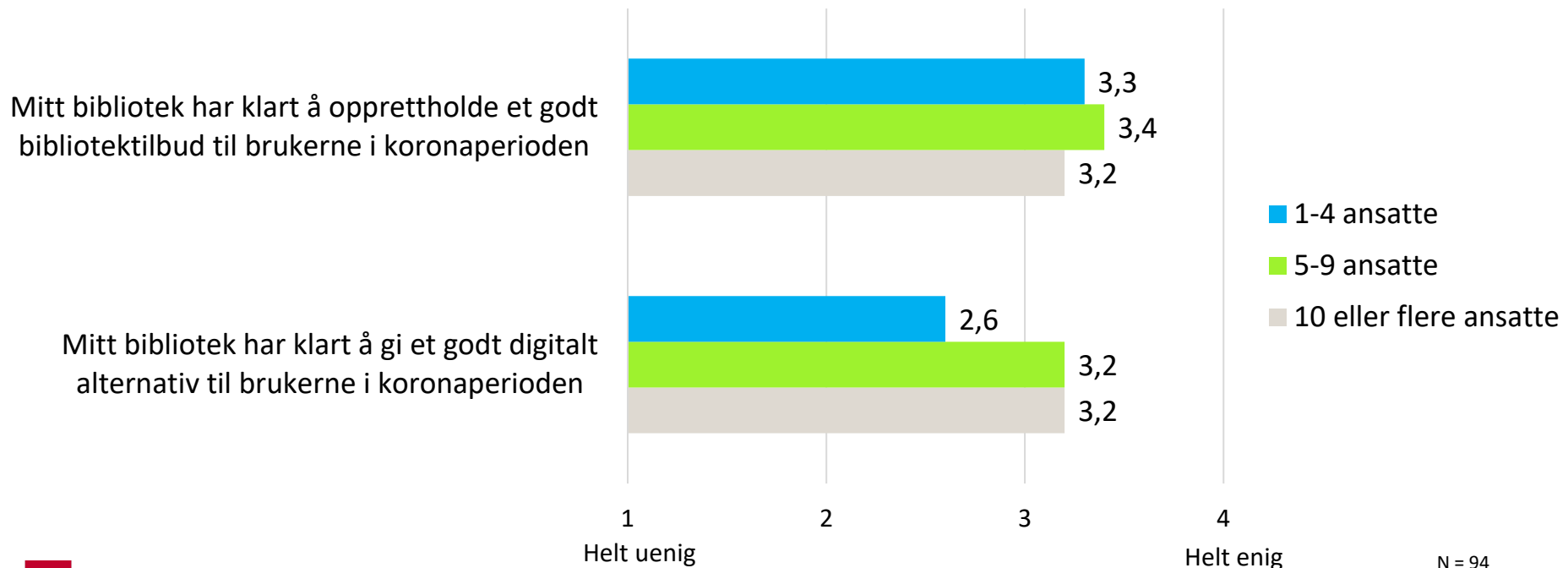

N = 94

Større bibliotek er i større grad fornøyde med det digitale alternativet de har gitt

Respondentene ble bedt om å ta stilling til påstandene på en skala fra 1 til 4, der 1 var «helt uenig» og 4 er «helt enig». Under vises snittet for påstandene.

Under følger noen påstander vi ber deg ta stilling til

Bibliotekene savner å være møteplass

Bibliotekene ble stilt et åpent spørsmål om hvilke tilbud de savner mest å kunne tilby brukerne. Enkelte temaer gikk igjen i svarene:

- Fysiske arrangement med publikum
- Aktiv formidling til lånere, både enkeltvis og i grupper, slik som barnehagebesøk og klassebesøk
- Biblioteket som værested og sosial møteplass i lokalsamfunnet

Sitater fra respondenter i undersøkelsen

Under følger et utvalg sitater fra respondenter, som er beskrivende for flere av tilbakemeldingene som ble gitt gjennom de åpne svarene:

- *Noen arrangementer gir større utbytte for deltakerne hvis de nettopp kan være deltakere, og ikke bare tilskuere. Å oppleve noe sammen - det blir litt borte ved strømming.*
- *Vi savner å være en møteplass for barn og ungdom etter skoletid.*
- *Vi har vanligvis 4-8 arrangementer i måneden, som språkkafeer, eventyrstunder, barseltreff, hobbyverksteder og forfatterbesøk. Når alt dette ikke kan gjennomføres lenger er det et tomrom i den lille bygda vi holder til. Alt arbeidet vi har lagt ned for å vise at et bibliotek er mer enn et stille sted man kun kommer innom og låner ting svinner liksom mer og mer bort, jo mer tid det går.*
- *Det er veldig viktig å holde biblioteket åpent. Det er en sårt tiltrengt møteplass for mange ensomme.*
- *I perioda biblioteket var stengt fysisk veit eg det var mange som sakna biblioteket som møteplass og opphaldsstad. Sjølv sagt var det også mange som trong å låne bøker, men den sosiale biten var det eg kjente mest på at vi ikkje fekk tilbudt.*

Oppsummering

Oppsummering (1/4)

- Koronapandemien har lagt begrensninger på bibliotekenes fysiske tilbud til brukerne. Bibliotekene har i perioder måttet begrense og avlyse fysiske arrangement, klassebesøk, skolebesøk og andre fysiske tilbud.
- Mer enn 4 av 5 bibliotek i undersøkelsen har imidlertid opprettholdt fysisk utlån gjennom koronaperioden og 2 av 3 bibliotek har fortsatt med fysisk veiledning. Flere bibliotek har også funnet måter man kan gjennomføre besøk fra skoler og barnehager på tross av koronarestriksjoner.
- Omtrent alle bibliotek har hatt et digitalt tilbud bestående av digitalt materiale og tjenester gjennom koronaperioden. Mens tilnærmet samtlige bibliotek har tilbudt e-bøker og e-lydbøker, har om lag halvparten også tilbudt digitale tidsskrift.
- Når det gjelder markedsføring av digitale tjenester har mer enn 9 av 10 markedsført/promotert Allbok/Bookbites, mens mer enn 7 av 10 har markedsført Nasjonalbibliotekets digitale materiale og Filmbib.

Oppsummering (2/4)

- Nesten samtlige bibliotek svarer at de har brukt Facebook til å formidle sine tjenester gjennom koronaperioden. Nesten 9 av 10 har benyttet sin hjemmeside til å formidle tjenester, mens noe over halvparten har benyttet Instagram.
- 8 av 10 bibliotek i undersøkelsen forteller at de også promoterer andre aktørers digitale tjenester på bibliotekets egne plattformer.
- Gjennom koronaperioden har bibliotekene kommunisert med brukerne på flere måter. De mest brukte kanalene er Facebook, e-post og telefon, men det er også flere som har hatt fysisk veiledning/oppmøte i perioden.

Oppsummering (3/4)

- 7 av 10 bibliotek i undersøkelsen har holdt digitale arrangement i koronaperioden. 17 % svarer at de har gjennomført digitale arrangement kun på egenhånd, 21,3% har kun gjort det i samarbeid med andre og 30,9% svarer at de både har gjennomført digitale arrangement på egenhånd og i samarbeid med andre bibliotek eller andre aktører.
- Promotering av litteratur, forfattertreff og digital Sommerles er de former for digitale arrangement flest har gjennomført.
- Både om man har gjennomført digitale arrangement, hvor mange arrangement og typen digitale arrangement man har gjennomført varierer med størrelsen på biblioteket. Bibliotek med flere ansatte forteller om flere digitale arrangement enn de mindre bibliotekene.

Oppsummering (4/4)

- Generelt mener bibliotekene at de har klart å opprettholde et godt bibliotektilbud gjennom koronaperioden av 2020.
- 9 av 10 bibliotek svarer at de er helt eller delvis enig i påstanden om at biblioteket har klart å opprettholde et godt bibliotektilbud.
- 7 av 10 bibliotek er helt eller delvis enige i at de har klart å tilby et godt digitalt alternativ til brukerne under koronaperioden.
- Selv om bibliotekene har klart å opprettholde et godt bibliotektilbud gjennom koronaperioden, styrket det digitale tilbudet og opprettholdt det fysiske tilbudet så godt det har latt seg gjøre, uttrykker bibliotekene i undersøkelsen savn og frustrasjon over å ikke lenger ha mulighet til å være en fysisk og sosial møteplass på lik linje med hva de var før pandemien.